

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Rész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatkak vissza.

ELLENZÉK

Telefon sz.: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilttéri cikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Ünnep után.

Az a szép, sok mozzanatában lékelő ünnepség, melyet a város polgársága az Ü n i ó kimondásának szentelt, véget ért. Midőn ez ünnep előkézlettel rendén szó volt arról, hogy majlon országos jelleg adassék-e ez ünnepségnek avagy annak rendezésében a város színezet legyen a domináló, la-
nyak azt az álláspontot tette magáévá, mely az ünneplést minél szélesebb ke-
rekre kívánta terjeszteni. Am ha nem
fogadtuk örömmel a városi törvény-
társasági bizottság többségének ez ál-
lásponttal ellenkező határozatát, két-
szerez örömmel telünk el most, az ün-
nep után, mikor gazdagabbak vagyunk
annak az értékes tapasztalatnak tulaj-
donával, hogy szorítottunk legyen bár
az ünnep rendezésében a házi ünne-
pök szük kereteire, maga az ünnep
számtalanször ezeknek a kereteknek békóiból
egy tartalmi jelentőségében, mint
való nyilvánulásaisban országos je-
lentőségre emelkedett.

Az unió törvényhozási decretálá-
nak frappansabb és szebb igazolása
tényleg nem képzelhető. Az uniót
törvénybe iktató 1848 évi törvényho-
zás munkájában érvényesült történelmi
szükség fényszebb győzelmet ennél nem
találhatott.

Melyik magyar ember ne becsülné
meg a győzelem értékét főleg most,
május 15-ike után?

Mert május 15-én Balázsfalván
az ellenkezője történt annak, a
mi itt, Kolozsváron, május 30-án vég-
szent.

Az unió-eszme ellenségei nagy de-
monstrációt terveztek az emlékeztetés
Balázsfalvi gyűlés 50 éves jubileumára,
Balázsfalván. Ez volt a románág poli-
tikai vezetőinek 1867 óta első olyan
közletre, mely a román nép 1848-iki
vezetőinek emlékével tüntetve, tisztán
és kizárólag az unió-eszme discreditá-
ására irányult. És ez a mozgalom a
megteljesíthetetlen kudarccsal végződött ez
évi május 15-én.

Ha az illetékes közigazgatósági ha-
tóság öntudatlansága egy indokolásá-
ban is gyarló batiltó rendelettel nem
adja meg a balázsfalvi ünnepség sze-
leltetésének, sivárságának az erőszak-
kal való megakadályozás nymbusát; csu-
nabb, szégyenletesebb, botrányosabb
krachal alig végződött volna még po-
litikai mozgalom, mint ez és bele fult
volna annak a világra szóló gunykazcaj-
nak mindent elemető hullámaiba, a
mely a nem mindennapi erőfeszítések-
kel előkészített és ily csunya kudarc-
szal végződött demonstrációt a politikai
operettek egyik legsilányabbjaként
tartotta volna fenn az emlékezetben,
az utókor számára.

Am így, a magyar közigazgatás
látározás erőszaka által nyújtott né-
mi erkölcsi nymbus daczára is, elég-
sleges volt a balázsfalvi kudarc egy
nagy tanulság megszerzésére. Megta-
níthatott nevezetesen arra, hogy az
Unió-ellenes irányzat már a román
nép körében sem talál támogatásra.
Felvilágosíthatott a felől, hogy azok-
nak, a kik a történetek visszacsí-
nálásának szándékával az anyaország
és Erdély közt létesült kapcsolat meg-
szakítását czélba vették, le kell mon-
daniok actiójukban annak a tényező-
nek a támogatására, a mit más actióik-
ban eddig a román nép solidaritása
képviselet.

Ismételjük, hogy az első tisztán
Unió-ellenes demonstrációja 1867 óta
ez volt a románok u. n. vezetőinek.
Más czimeken, más jelszavak alatt in-
ditottak ők nem egy actiót és nem
akarra a rosszhiszemű tagadás bünébe
esni, be is ismerjük, hogy ez actiók
egyik-másika magának a román nép-
nek vagy legalább is a nép nagy tö-
megének támogatásával találkozott,
annak solidaris segítségében alapot
talált. De a május 15-iki demonstra-
ció épen ennek volt teljes hiányával.

A nép, a melyet a speczialis nemze-
tiségi sérelmet ugyan nem képező, de
tényleg létező igazságszolgáltatási, köz-
igazgatási és közgazdasági miseriák
megszüntetésének jelszavával rendezett
demonstrációkba nem egyszer sikerült
belevinniök a vezetőknök, most, midőn
nem ezek a jelszavak, hanem egyedül
és kizárólag az Unió el nem ismerése
volt a kiindulási pont, nem adta sanc-
tíóját a nevében megindított mozga-
lomhoz s passivitásával minden jelen-
tőségétől megfosztotta azt.

Nós ennél alig lehet csattanósabb
igazolása annak, hogy az Unió-ellenes
tendentiának magának a román nép-
nek körében sincsen talaja! A román
nemzetiségi mozgalom, mint egy inkább
socialistikus actió, mint egy tulnyomó
részében nem is ethnikai motivumok-
ból táplálkozó politikai irányzat, lé-
tezhetik még, de annak keretéből Er-
dély nagy garral emlegetett autonó-
miájának kérdése ez évi május 15-ével
kihullott, porba esett.

Am ha annak daczára is gon-
dolni merne még valaki az Unióban
létesült közzégi kapcsolat megszakítá-
sára, meggyőzhetné azt gondolkozása
hiában valóságáról a balázsfalvi de-
monstráció kudarczával paralel, az azt
kiegészítő jubileumi ünnepség, mely
a mult hó 30-án folyt le falaink
között.

Mily szépen, az egyszerűség min-
den hialkodás lármájától ment kere-
setlenségének micsoda igaz és frappans
erejével demonstrálta ez az ünnepség
azt a harmoniát, mely az anyaország
és Erdély között fennálló viszony meg-
ítélése tekintetében Királyhágon innen
és tul egyaránt uralkodik a hangu-
latban.

Mig az Unió ellenségei a külföld-
ról is igénybe vett támogatás daczára,
hateket betöltő előkészületek után sem
voltak képesek egy közönséges vásári
komédiánál egyébbel demonstrálni a
még létező Unió-ellenes irányzatot, ad-
díg látnunk lehetett, hogy a mi ma-
gának a rendezőségnek intentiói sze-
rint is csak házi jellegű ünnepségünk,
a reklamizú külső eszközök legcseké-
lyebb mérvű felhasználása nélkül, mint
emlekedett arra a jelentőségre, a me-
lyet önkényt, minden kényszerítés nél-
kül, az érzelmek spontán megnyilvánu-
lásának eredményeként ismert el
irányában az egész magyar társa-
dalom.

Örömmel jegyezzük fel ezt az el-
ismerést, mely nemcsak a kolozsvári
ünneplést elhatározó törvényhatóság és
a rendezésen fáradozó hatóság jutal-
maként becses, de épen megbecsülhe-
tetlen, mint az anyaország és Erdély
közt létező közzégi kapcsolat elszakítá-
hatatlanságának egyik, szilárd, a gya-
korlati élet szükségének kohóján és tü-
ze által aczél-erősséget nyert garan-
cziája.

V. A.

Az osztrák Reichsrath.

Bécs, június 1.

A képviselőház a májusi szünet után
ma tartotta első ülését. Vihart várt mindenki,
mert tudták, hogy a mai ülés nem lesz sima
lefolyasu. A Ház csak későn telt meg, de
annál korábban gyülekeztek a képviselők az
egyes pártok tanácskozó termeiben. Schönerer
hívei teljes számban jelentek meg, mindenki
buzavirrággal a gomblyukában. Általában
érezhető volt a gráci események hatása.

Az indítványok felolvasása után Hoff-
mann v. Weilenhof szóba hozza a gráci
közégtanács feloszlását, a melyet a néme-
tek szándékos provokálásának minősít. A fel-
oszlást teljesen jogtalanul azért történt, mert
a közégtanács köteleesség szerint a várost ér-
deklő fontos ügyekben állást foglalt.

Schönerer: A németeknek el kellett
volna tűrniök, hogy a bosnyákok agyonü-
sék őket!

Iro: Nem tűrünk bosnyák gazdálkodást!

Wolf: Gyilkos gyujtogatod!

Glückner: Czigánygazdálkodás ez!

Iro: A bosnyákoknak semmi dolguk ott!

Wolf: Így akarják a radikalizmust le-
teperni.

Schönerer: Most nyilván bosnyákokat
tesznek meg rendőröknek! (Nagy zaj.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Hoffman v. Weilenhof kéri az ügy sür-
gös tárgyalását.

Engel kijelenti, hogy nem járul hozzá
a sürgös tárgyaláshoz.

Ekkor köztudomásúvá válik a német
szabadelytek pártbatározata, mely tekintet-
tel arra, hogy a kormány a németekkel
szemben ellenséges magatartást tanúsít, a
kormány pártpolitikáját elítéli és kimondja,
hogy azzal szemben a legerélyesebb ellenál-
lást kell kifejezni.

Következett a nyelvkérdés feletti vita
folytatása, mely minden incidens nélkül
folyt le. Az obstrukció ma még nem lépett
akcióba.

Lemberg, jun. 1.

A Slovi Pioski bécsi kormányköréből
arról értesült, hogy a kormány a Reichsrath
még ezen a héten feloszlattja és a budget-pro-
vizóriumot, a czukor- és a szeszadó, valamint
az állami hivatalnokok fizetésének szabályo-
zásáról szóló törvényjavaslatokat rendeleti
uton lépteti életbe.

Szász Gerő lemondása.

Szász Gerő református esperes a mult
év június másodikán az igazgató tanácsnak
bejelentette lemondását az egyházkerületi jegy-
zői és az egyházkerületi esperesi állásáról.
Lemondása okát többek közt a teológiai fa-
kultás ügye szolgáltatta, melyről az említett
1897 június 2-án kelt beadványban többek
között így szól:

„A fakultáson megnyílt az első tanév.
Hogy a professzori katedrákon mit tanítot-
tak: arról nem szólok, nem is szólhatok.
Ámbár felekezeti intézet lévén, tudunk kel-
lene, hogy megtartattak-e konfesszióink, ká-
nonaink, a multak alapján készítették-e elő
a jövőd; ám, hagyom ezt. Egy oly magas
színelvonalu intézetnél, a minő a fakultás, a
szabadság barátai lévén, és tisztelvén a tu-
dás függetlenségét; ez egészen a tanár szub-
jektív meggyőződésének joga.

Am, a mi új fakultásunknak ez az egész
embert megkövetelő munka nem volt elég.
A mi fakultásunk nem csak a tudományt
ápoló, és arra vezető csarnok. A mi fakultá-
sunk a „protékta iskolája”; a „bel-misszió-
melegágya. Nó hát neki meg kell váltani első
sorban a bünbe esett kolozsvári ev. ref. eklé-
ziáit. Itt bünös minden ember. Nem tesznek sem
mit. A papok nem végzik köteleességeiket.
Megjegyzem, hogy 1850-től fogva a maina-
pig három erdélyi ev. ref. püspök székhelye
volt állandólag. Neki vallásos estélyeket kell
rendezni, bibliát kell magyarsázi, szerveznia
házi áhitatoskodásokat, egyleteket alkotni,
példát adni a kegyességre, ajbóink fölibe ag-
gassunk bibliai helyeket, imádkozunk min-
dig, mert csak mi vagyunk a jók, a kegyesek,
a tiszták; mi vagyunk Isten kegyelmének
küldöttéi és kegyeltjei.

Megtörténtek az első felolvasások. A
„Prot. Közl.” akkori számai jóakaratu dicsé-
rettel emlékeztet meg róluk: részint, mert a
felavatott fakultásnak ártani, nem akari; ré-
szint, mert elhintett maguk tartotta és ugy
ítélte, hogy meg kell várni a kalászt.

Felolvassni! Hogyne! Hiszen, felolvas-
nak az Akadémiaiban, a Kiskaludy-, a Petőfi-
és Erdélyi Irodalmi Társaságokban, tanári,
tanítói gyűléseken, jótékonycélu egyletek-
ben. Mindenütt. Hadd, terjedjen a világosság,
szélesedjék a tudás köre, készítsessék elő a
szellem diadalma. Ez az utaz, mely ha nem
egyetlen is, de a legbiztosabb.

A mi fakultásunk felolvasása kezdetben
nem ez és nem ilyen volt.

Ez valóságos istentisztelet volt. Paza-
rul kivilágított, jól befűtött, parkettes, diszes
berendezésű teremben. Elakeltek, imádkoz-
tak, prédikáltak. Én is ott voltam. Nézetem,
láttam és elfojtott aggodalom támadt lel-
kemben.

Azután a fakultás tanáiról beszélve
így szól:

„Tanár! Szép név. Felséges hivatal. Az
emberiség jóltevője, ha oda áll a szép szol-
galtatába; ha oltárt emel az igazságnak; ha
isten szellemét érezve magában, a felvilágo-
sodás fátylájával szívében, lelkében, elméjé-
ben vezeti a sötétben tévelygőket isten or-
szága felé.

Tanár! Még gondolatnak is szép! Ta-
nár-e az, kinek állása tudást követel és tu-
dományos türekvésekre kötelezi és ő kiáll az
utoza sarába, és szájkaszkodik? Tanár-e az, ki

istentől nyert tehetségei, tudása által elka-
patva, arczul üti a lélektant, számára ke-
nyeret adó egyházkerületének törvényeit nem
tisztelve, házi „áhitatoskodásokat”, szűzességi
egyletet szervez; ijesztgeti a világot elkár-
hozással, mint egy kapuczinus barát, me-
rontja az emberiség életét, mert elveszi ked-
vét minden örömtől, képtelenné teszi minden
nemesebb küzdelemre? Az ilyen tanár ha
csak tévedne is, borzasztó, de mert megté-
vesztetni akar, ez már téboly, és nem az egy-
házkerület érdekeinek megvédése.

Megborzadtam. Hogy egy ilyen tanár
növeljen papokat! Hogy egy ilyen embernek
kezébe legyenek letéve a jövőd nemzedé-
kek! Győtrődtem aggodalmaim között, elisme-
rem, használtam én is életem kifejezéseket,
de azokat az anyaszentegyház iránt lobogó
szeretettel erőszakolta, és követelte tollamtól.”

„Egy szóval, én ez irányt összeegyez-
tetni nem tudom erkölcsi érzéssel, meg-
győződéssel; veszélyesnek tartom külön-
sen erdélyi egyházkerületünk javával, mely
hazafias és nemzeti érdekből is együtt érzést,
együtt munkálást és békességet követel;
meggyőződéssem oly szilárd, hogy attól eltán-
torodni nem tudok; reversalist nem adok;
mert a ki reversalist iraló, vagy cseléd, vagy
rabszolga, de férfi nem; ha meggyőződéssem-
nek mégis érvényt akarok szerezni, hivatalos
állásomnál fogvaigen könnyen összettöközésbe
juthatnék a fegyelmi bírósággal, melyet ettől
a kinos helyzettől megmenteni akarván, elöt-
tem áll az erkölcsi kényszer, megválni alko-
nyodó életemnek egyetlen büszkségétől:
hivatalos állásamtól. Magasabb czélok és
tekintetek mindig áldozatot követelnek; hát,
én oda dobom magamat.

Ök ajkukon hordozzák Krisztust, de
példáját nem követik; én szívemben hordom,
mint legtökéletesebb eszményt, és meghajtva
fejemet keresztye előtt, gyakorlom magamat
a lemondásban az önmegtagadásban, ajkaimra
vevén a töle tanult szavakat: bocsáss meg
nékiek, mert nem tudják mit cselekedeznek!”

Ezek az emberek panaszkodnak, hogy a
templomok üresek, és ők csábítják az embe-
reket, hogy a templomot mellőzve, őket hall-
gassák. A templomi istentisztelet helyett, ők
házi istentiszteleteket rendeznek. Hol van a
törvény, hol vannak kánonaink, hol van a mi
„Agendánk”, mely arra figyelmeztet, hogy a
lehetőleg minden vallásos szertartást a tem-
plomban kell végezni? A kolozsvári anabap-
tisták beszélték is: hogy ez az ő templomuk!

Valóban, ez nem a mi ősi kálvinista
gyakorlatunk, abból az időből, mikor már
gyülekezetek szerveztettek, törvények alkot-
tattak és azok megtartására kötelezve van
mindenki, ki annak vallja magát. Ez új evan-
geliom. Tulhajtása az ös-keresztyénységnek,
midőn az üldözések alatt barlangokban, er-
dők renetegében, az éjszaka sötéttségében
imádkáltak a jó istent. Ma nem üldöznek sen-
kit vallásáért, hitéért. Ma nem forog fenn
semmineam szűksége annak, hogy az „Isten
házát” ilyen uton tegyük feleslegessé, és pro-
fanáljuk azokat a szent hajlékokat, melyeket
őseink élő hitből származott áldozatokkal emel-
tek isten dicsőségére.

Imádkozni! Még a pogányok is imád-
koznak, a maguk módja szerint. Imádkozom
én is. Lévitá-nemzetiségből születtem én is.
Szegény, egyszerű őseim öt hat emberöltőn
keresztül voltak papok, tanárok mind hozzá-
míg. Az ördög-kereszturi szegényes papi ház-
ban én is összetett kezekkel nőtem fel.
Gyermekeim is imádkoznak. És én negyven
esztendő óta dicsérem az urat, mint pap.

De az imádkozás nem szemforgatásból
áll. Nem kegyeskedő mondatok morzsolgató-
sáól. Nem kereszt-vetésből, Nem biblia lo-
kusok affektálásából, mint a farizeusok tet-
tek, kik „megszélesítették az ő homlokukon
való flakteriumokat, és köntösöknek pré-
mjai meghosszabbították”. (Mát. XXVI. 5.) Az
imádkozás nem abból áll, hogy mindig mo-
solyogjunk, hogy mosolyt kapjunk és annak
örve alatt a népet megszaváljuk. Hajdan az
imádkozás a vallásos szív megnyilatkozása
volt, ma az új evagyelistáknál a hipokrizis
tudománya, a szemforgató rágalomé, a ke-
gyetlenséget rejtegetni tudó üldözésé, a fe-
lebarát képét mutató kíméletlenségé; a mai
új proféták imádkozása henye, kegyeskedő
kolostori életmód, barát erkölcs, tettettett ön-
sanyargatás, cilicium, hivalkodás az áhitat-
tal; lázongó szenvedélye, rajongása a simu-
lált istenfélelemnek.

Szász Gerő most megújítja lemondását
s a következőkben kéri felmentését főjegyző
és esperesi állásai alól:

*

Méltóságos Igazgató Tanács!

Folyó évi 1152. sz. alatt hozzám inté-
zett felhívásra vonatkozólag, van szerencsém,
e következőkben válaszolni.

Eltekintek attól, hogy 1897. június 2-án
kelt, tehát a mult évi közgyűlés előtt (és
nem, a mint hozzám intézett felhívás jelzi,
jul. 8 án. tehát a közgyűlés után egy hó-
nappal) tett beadványomban: én nem „pana-
szos fölterjesztést” tettem a mélt. Igazg.
Tanácsához, hanem „lemondásomat” adtam
be az egyházkerületi jegyzői állásról. Indo-
kok voltak azok, és panaszos fölterjesztésnek
csak a rabuliztika nevezheti.

Eltekintek attól is, hogy a mélt. Igazg.-
Tanács lemondásomat el nem fogadva, fel-
hívott köteleességeim teljesítésére s egyezse-
mind utasított, hogy panaszaimat elküldönitve,
külön terjessem fel, hogy azok megvizsgálás
tárgyát képezhessék.

Eltekintek mindezekből, szó sem lehet-
vén róluk, miután én soha sem panaszkoltam
és elmémben soha meg nem fordult, hogy
valaha panaszoljak.

En lemondottam egy esztendővel ez
előtt azért, mert az egyházkerület méltó-
sága érdekében szűkségem láttam, hogy
az illetékes forum, az egyházkerületi köz-
gyűlés ítélhessen a gen. notarius állásának
tisztességére felett. Nem az én személyem volt
szóban, hanem az egyházkerület második hi-
vatalnokának reputója.

A mélt. Igazg.-Tanács kitért a feladat
elől. Lemondásomat nem terjesztette az egye-
dől illetékes forum, a közgyűlés elé, mely ki-
zárólag volt és van hivata arra, hogy ítéljen
oly mandátum felett, melyet egyedül ő adhat,
ő vehet el, és semmiképpen sem az Igazg.-
Tanács, mint egyszerű közigazgatási hatóság,
mely szintén föltétlenül alárendeltje az egy-
házkerületi közgyűlésnek.

Tehát, elvi kérdés forogván fenn, én ez
ügyben az Igazg.-Tanács ilyszertű ingerentiá-
ját sem jogosnak, sem a gen. notariusra nézve
illetékesnek, sem a dolog érdemére nézve dön-
tőnek nem tarthatam. És mert az Igazg.-
Tanács határozatát csak jun. 9-én, tehát az
egyházkerületi közgyűlés megnyitla előtt egy
nappal vettem, olyan lelki és fizikai indispo-
sitióba jutottam, hogy a mult évi közgyűlé-
sen részt nem vehettem.

Ha részt vettem volna: elismertem volna
az Igazg.-Tanács jogtalan beavatkozását; le-
mondásomat gyermekek csinynek, tréfának
bélyegeztem volna, és igénytelen személyem-
ben az egyházkerületi jegyzői állást meggya-
láztam volna. Ezt a felelősséget elhárítottam
azzal, hogy az egyházkerületi jegyzői funk-
cióktól prescindáltam.

Őszinte sajnálattal ismerem el, hogy
ez álláspontomat be kellett volna jelentenem
a mélt. Igazg.-Tanácsnak. De jeleztem a néhai
„Prot. Közlönyben”; jeleztem egy püspöki-
szék összehívása alkalmával a püspökhöz in-
tézett soraimban, ki nem csak a püspököknek
nek, hanem az Igazg.-Tanácsnak is elnöke,
1897. szeptember 23-án 624. szám alatt.

Balगतagul, azt hittem hogy ez elég.
Ugy látszik, nem volt elég. Tévedtem. Té-
vedésemért kész vagyok, illetékes hatóságaim
előtt deprekalni. Bár enyhítő körülménynek
kérem betudni, hogy a dolgon magán igazni,
ugy sem lehetett volna, és hogy ha a jegyzői
köteleességek teljesítésétől félrevonultam is,
de előnyeik sem szákmányoltam ki.

Hogy azóta mik történtek, azokat el-
beszélni, nem szükséges. Nyilvánvalók min-
den tisztán látó ember előtt.

A mélt. Igazg. Tanács külömbiséget
tett a személy és cselekedetei között. Ethí-
kai szempontból megmagyarázhatatlan abe-
ratió.

Lehet, hogy kolozsvári negyven éves
papágóm és öreg korom gyengeségét iránt
való tekintetéből kíméletesen akart eljárni
és személyemnek kedvezett, midőn lemon-
dásomat el nem fogadta.

De azt elviselni, nem tudta, hogy az
az öreg ember nyílt, őszinte. Hogy az az
öreg ember szerkesztője a „Prot. Közlöny-
nek”, mely lap nem hajtotta meg derekát
semmi hivatalos hatalomnak, sem az öntet-
szelő tekintély hín felvaukódásának, hanem
beszél a józan gondolkodás, a protestáns
meggyőződés, a logika és az erkölcsi követ-
kezetesség törvényei szerint. Ostromolta a
hitványoságot, a nyegle feltűtelenséget, a je-
zusita erkölcsöket, a szemforgató farizeizmust,
az igaz keresztyénységgel ellenkező vérsze-
gény pietizmust. Zászlóvivője volt a becstü-
letes szívnek, az égbe vágyó lelki szárnya-
lásnak, a férfiu szilárdságnak és a kálvini
puritanizmusnak.

Ennek a lapnak a szerkesztője az az
öreg ember, az egyházkerületi jegyző volt,
kinek lemondását tán személyeért a mélt.
Igazg.-tanács nem fogadta el; de cseleke-
deteiért, t. i. a miket lapjában irt, meggya-
lásta azzal, hogy a „Prot. Közlöny”, mely
huszonnyolc esztendőn keresztül híven szol-
gálta az erdélyi ev. ref. anyaszentegyházat:

Statisztikailag kimutatja, hogy ev. ref. házasságok száma a m. évben 21,616 házasság köttetett. Ezekből tisztá református 14,891.
 Vegyes házasság 6825 vagyis 31%.
 Egyesüszeg köttetett a gyermekek keresztelésére 5365-nél vagyis 78,8%.
 Nem köttetett 1460 21-2 százalék.
 Lekötöttelte magát az erd. egyházban 968 pár a katolikusok részére. Ez 66,3 százalékot tesz ki,
 Református egyház részére pedig 492. Ez 35,7 százalékot tesz.
 Veszteség tehát 456 pár vagyis 36 százalék.
 Erdélyben vegyes házasság volt 1200, 41 százalék.
 Nálunk legnagyobb a vegyes házások száma.
 Szépen emlékezik meg Lészay Ferenc elhunytáról, ki nagyon igaz, nagyon jó gondoskodó volt. Bethlen Gábor elhunyat is felmentette, méltatja érdemeit annak, kinek a magyar ügyeire öszeszedt dicső őseivel. Emlékére a magyar nemzetnek.
 Azután Gyarmathy Miklósról emlékezik meg, ki ritka elmelelle, nagy hűséggel szolgált az egyházat.
 A püspök attér ezután a pénzügyi helyzetet tárgyalja.
 Rámutat, hogy itt is méltatlan megtételeknek volt kitéve, a melyek neki rossz hatással voltak. Az egyház közp. pénztárában van 4,739.190 frt.
 Ebből megállapított szabály szerint részben jelzálogra, részint ki van adva 1,615,391 forint.
 Abból jelenleg 160 ezer forint van per alatt.
 Fővárosi paloták és jószágok értéke ki van adva 1,554,662 frtot.
 Az egyház jövedelme e javakból 22,862 forint feleleget tüntet föl. — Az adómentesség miatt a béremlékedés folytán a házak értéke megfogja haladni a 300 ezer frtot.
 A kolozsvári házak és sombori birtokok értéke hoznak 5%-ot.
 Értékpapirokban fekszik 1,462,262 frt.
 Előadja, hogy az egyház részvényei nagy része ipari üzletekbe van fektetve. Ezek részben jövedelmezőségére mindig kihatás van.
 Az árfolyamok hanyatlására nézve rámutat arra, hogy a hazai takarékpénztár is 4 millió forinttal hanyatlott.
 Más egyházkerületek értékpapirjainál is hasonlóan csökkenések, de mi ezek értékpapirjainak árhullámzását nem bolygatjuk.
 Ha valaki értékpapirjának árfolyama csökken, az nem kénytelen eladni, az veszteséget még nem képez.
 Az európai árhullámzások a tőzsdéken lefolyt évbén általában kedvezőtlenek voltak.
 Az Első Magyar Szállítási Vállalat részvényeinek árhullámzása okait ismereti ezután.
 A végére járt az árfolyamok ingadozása okairak. Az alacsony kőtés csak fictív állag.
 A hullámzás célzatos volt. Most már itt is bekövetkezett az árfolyam emelkedés. E vállalat igazgatóságában az igazgatótanács két tagja ellenörkődik.
 Azután a Fonciére biztosító társaságra mutat, melynek ő alelnöke. Csodálkozik, hogy miért veszik ezt rossz néven? Hogy miért vádolják a világi kurátorokat is, az ilyen foglalkozásokért?
 Tütközik a Fonciére társaság jó hírűnek meghurcolása ellen. E társaságnak igazgatója, Radó, közelebből királyi kintinál is kapott és a közelet több jelese tagja az igazgatóságának.
 E vállalat az egyházkerület pénztárába 1500 frtot fizetett be, mint jutaleket. Ez a legmérsékeltebb díjakat állapított meg.
 Ő örül annak, hogy ez intézetnek alacsony lehet, csekély jövedelmét, mit itt szemlélte, hogy az egyház céljaira fordítja. Végre ki is felelt az egyház 13804 frt. egyenleget tüntet fel az egyház az ő felséges küldetésére.
 Azután a tervezett kályninista bankot tárgyalja.
 Ezt új jövedelmi források nyitása végett tervezté.
 Főben szó sincs arról, hogy az egyház pénztárát kezelje. Arról volt szó, hogy az egyházak tőkeikből részvényeket vegyenek, az. Nem szükséges tömörítve sziklákat alkotni a vállalat milliókat hajtott volna.
 Az ellenvélemények azonban arra késztették, hogy a közgyűlést az igazgatótanács alkalmasságára kérje, hogy ennek tárgyalását halassza el.
 Megemlíti, hogy az anabaptizmus nem terjed.
 Pap és tanítóban hiány van. Kihirdetik a pályázatokat a nincs kérelmező.
 A papi állások gyarló javadalmazása miatt csekély a segédülőkészlet száma is. A

Beszéde végén megéljenezték a püspököt.

Az elűk a gyűlés nevében köszönetet mond a tartalmas beszédért, melyet szó szerint jegyzőkönyvbe fognak iktatni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 2.

— **Báró Bánffy Dezső** miniszterelnök, ki tegnapelőtt érkezett Kolozsvárra, a tegnapi napot s annak legalább nagy részét az igazgató tanács helyiségében töltötte s informáltatta magát a mai közgyűlésre tűzött tárgyak részleteiről, a miben főképp Szász Domokos püspök segédkezett neki. A déli órákban néhány látogatást tett, s ilyet fogadott. Ma reggel elnökkölt az egyházkerület közgyűlésén, s értesülésünk szerint holnap éjjel utazik vissza Budapestre.

— **Tisztelgés.** Ma déiben az egyházkerületi közgyűlés után, Szász Domokos püspök vezetése alatt, a tagok tisztelegtek a közgyűlés elnöke báró Bánffy és báró Kemény Kálmán előtt. — A tisztelegők szónoka Szász Domokos volt, — ki meleg hangon üdvözölte a gondnokokat, ezek nevében br. Bánffy Dezső válaszolt; válaszában hangsúlyozta, hogy az ev. ref. egykerület érdekében — mint eddig is tették — ezután is a legmesszebb menő szolgálattételekre készek... A tisztelegés a gondnokok lelkes éltetésével ért véget.

— **Választások.** Igen helyesen tette a főispán, hogy már a jövő hét hétfőjére kitűzte a városi tisztújító közgyűlést, mert a választási mozgalmak, vagy jobban mondva, korteskedések a legnagyobb izgatottságban tartják a városatyákat. A szegény jelöltre is: valóságos megváltás lesz, mert bizony nem épen a legkellemesebb dolgok közé tartozik házról-házra járva votumokat kérni.

— **Az új pártvezér.** A kolozsvári szabadelvű párt tegnapi vacsoráján nyilvánvalóvá vált egy olyan dolog is, a melyről egyik másik beavatott párttag is csak úgy tapogatózva beszélt, hogy t. i. a pártelnökségben közelebbről fontos személyi változás áll be. Rebesgetik ugyanis már hetek óta, hogy dr. Csiky Victor egyetemi tanár, a párt jelenlegi elnöke nyugalmába vonul és el is költözik a városról. Ez tán már közelebből, ténynye is válik. A jól értesültek azt állítják hogy a pártelnök Aradra teszi azt lakását. Minthogy pedig onnan még is csak nehéz sz a kolozsvári párt dolgait intézni, hát gondoskodni kell új elnök, igazabban pártvezérrel a kolozsvári szabadelvű pártpolitika irányításá végett. A tegnapi pártvacsorán aztán két dolog vált nyilvánvalóvá. Az egyik, hogy dr. Csiky Victor tényleg elhagyja a várost és az elnökséget, és hogy az utódja minden valószínűség szerint br. Feilitzsch Árhur kir. erdőigazgató lesz, a ki a vacsora folyamán történt felszólalásaival alaposan be is bizonyította, hogy pályázik a pártelnökségre. Már, hogy ez aztán megvalósulni fog-e, azzal is tán nem sokára tisztába jövnék. A párt érthető kíváncsisággal várja a fejleményeket.

— **Bankett.** A Protestáns Irodalmi Társaságnak tegnapi közgyűlése után a Központi Szállodában bankettre gyűltek össze a társaság tagjai. Az asztalfőn Hegedűs Sándor, orsz. képviselő, Szász Károly és Szász Domokos püspök ültek. A pompás ebéden az első felköszöntőt, Hegedűs Sándor mondotta a királyné. Szász Károly püspök igen szellemes tosztban a közgyűlés szereplőit s azok között első sorban Hegedűs Sándort élteti. Szász Domokos szintén Hegedűsre ültetett poharat. Felköszöntöttek továbbá Kenessey Bélát Szász Károly, Masnyik Károly a jelenvolt két püspököt, Zoványi Jenő igen hatásosan gróf Kuun Gézát, Nagy Sándor Szász Károlyt, Molnár Lőrincet a lutheránus küldötteket, báró Feilitzsch Árhur Szőcs Farkast és Szabolcska Mihály stb. A bankettnek 5 óra felé volt vége.

— **A szabadsajtó serlege.** 1835. jan. 29-én tartotta Wesselényi Miklós a pozsonyi országgyűlésen azt a nagyszabású beszédet, melyet a sajtó felszabadítása érdekében hangoztatott s melyért tömődek üldözésnek és szenvedésnek volt kitéve.

E beszédet Erdély urai lelkesedéssel fogadták s egy hatalmas serleggel ajándékozták meg érte a nagy Wesselényi Miklóst.

A serleg finom tömör ezüstből, aranyozva, 42 czm. magas. Fedelén oroszlán van, oldalán két egymásba folyó cser koszoru kiverve.

E koszoruk a következő sorokat közlik:

Wesselényi Miklósnak
A szabad sajtó barátjának
Jan 29-nek 1835-ben örök emlékére.

A disztések mind kiverve vannak. Az akkori ötvös munkának remek műve ez a serleg.

A serleget báró Wesselényi Miklós szilágymegyei főispán a bizottság kérésére

egnap engedte át a muzeum öréke és az egy külön állványon, tőve alatt ki van állítva az erekye muzeum Unió kiállításán.

— **Népünnepeky.** A pünköszt másodnapjáról elmaradt népünnepekyt a fillér egyet vasárnap június 5-én megtartja a sétatérén és a tavon, a már közzé tett változatos műsorral. Kezdeté pontban 3 órakor. A rendezőség ezután is kéri az egyet tagjait, hogy a pénzáránknál már d. u. 1 órakor sziveskedjenek megjelenni.

— **Képek és erekyék az Unió kiállításán.** A Tornavivóban rendezett kiállítás tárgyai még mindig szaporodnak. Ujabbán ezek a tárgyak érkeztek:

Tiszelt Kuszko Ur!

Nővérem gr. Bethlen Karolina részéről az Erekye-Muzeumnak küldöm ezen karperecz részt, mely egy ismeretlen aradi rabtól származik, egy pár év előtt tört és veszett el, többi része 1852 óta van családunkban.

Az Unió kiállítás czéljaira küldöm anyám részéről atyám gr. Bethlen Sándor és mostoha nagybátyján Paget János arczképeit. Kolozsvár 1898 május 31. Tisztelettel gróf Bethlen András.

Paget képe azért becses, mert mint a magyarokkal testvér szabad angol nemzet fia magyar szabadságért küzdött és szenvedett. Életrajzát megírta s arczképével együtt kiadta Kovács János unitárius tanár magyar és angol szöveggel. A két könyv szintén megvan az Erekye-Muzeumban.

Egy másik levél a következő becses adalékokat hozta be a muzeum életrajzok tárába, a kiállításra szánt kép kíséretében:

Nagyságos Kuszko István urnak, a kolozsvári Erekye Muzeum öréke.

Van szerencsém az atyám — gr. Csáky György 1847-ben készült arczképét az Unió kiállításra ezennel elküldeni.

Atyám szül. 1817-ben: az Uniót kimonódó gyűlésén az erdélyi rendeknek 1848-ban, jelen volt, mini realista, és a forradalom alatt a nagy-almási és a bihar-megyei nemzetőrök egy részének (szalárdi) volt a kapitánya; meghalt 1890-ben.

Életrajzom feleltem még, hogy Nagy Almás ségében 1942-ben kiadódóvót állított és azt a forradalom kitöréséig saját költségén fentartotta.

Kolozsvár, 1898. máj. 30.
Gr. Csáky József.

Mindenki küldemény látható már a kiállításán.

— **Nyilatkozat.** Ama terjesztett tendencziós híresztelésekkel szemben, mint-ha én jelenleg viselt városi adópénztárnoki állásomat továbbra is megtartani nem volna szándékomban, és nyugdíjaztatásom iránt kért adtam volna be; kijelentem, hogy ez a valóság nem felel meg. Kérem nyugdíjaztatásom iránt nem adtam be, de igenis jelentkeztem illetékes helyen azon célból, hogy az adópénztárnoki állás további viselésére megválasztassam. Papp Károly v. adópénzt.

— **A m.-vásárhelyi deákok Szatmáron.** A m.-vásárhelyi ev. ref. collegium az ideai kertleli tornaversenyen részt vett 36 tanulójával. Az ifjuságot hat tanár kísérte. A versenyben 18 intézet ifjusága vett részt és dacára annak, hogy a vásárhelyiek ez alkalommal vettek először részt ily tornaversenyben, mégis 7 díjat hoztak haza, közöttük egy arany, ezüst, két bronz éremet és három darabok levelet. A székyei deákok megjelenése mindenütt kellemes hatást keltett, s a magyarországi más tanintézetek ifjait is folytonosan óvácskiókban részesítették. A verseny alatt is a székyiek egy-egy sikere az összes ifjuság egy-egy nagy tündetését vonta maga után. A székyei dalok nagy hatást keltettek. Szóval a m.-vásárhelyi ref. főgymnazium ifjusága az alkalommal is dicsőséggel szerzett a székyiségnek s bebizonyította és méltán rászolgált a versenyt bíráló bizottság nagy egyhangu ítéletére. „Még nem fajult el a székyei vér, minden kis cseppje drága győngyöt ér!”

— **Elveszett** a tegnapi majálison a Lővölde tánczhelyiségében, vagy a tánczeremben egy antik karperecz. A becsületes megtaláló sziveskedjék a rendőrségnél átadni.

— **Jégverés.** Orosházáról írják, hogy ott a múlt hónap 29-ikén délután két órakor óriási jégzivatar dühöngött. Negyedóránál tovább zuhogott a diadonságu jég, törve-zuza kertekben, udvarokban a gazda legszebb reményeit. A gyümölcsfák lombtalanul maradtak. Fű, fű, virág pozdorjává van törve. A lehullott jég két centiméternyi magasságban fehérlett a háztekőkön és letarolt területeken. A kerti veteményekben és szőlőkben mérhetetlen nagy kárt okozott a rendkívül nagy jégverés; a szépen fejlődő vetések mindenütt, a merre a vihar átvonult, megdőltek.

— **Elveszett** a múlt hét elején a belközép-utcai 4. számú házban egy gyémánt gyűrű, melynek róza-alaku fején nagyobb gyémánt körül apró gyémántkövek vannak befolgálva. Maga a gyűrű aranyból való. Az ékszer nem képvisel nagyobb értéket, de mint családi erekye becses tulajdonosa előtt, a ki ötven forinttal jutalmazza a gyűrű visszaszolgáltatását. A megtaláló, vagy az, a ki az ékszer nyomára vezet, jelentkezze a Dobál-féle belközép-utcai ügyvédi irodában, a hol — a gyűrű ellenében — az ötven forintot rögtön átveheti.

— **Baross árváinak.** A Baross szobor felügyelő bizottsága immár végképen lezárta számadást. E szerint a Baross Gábor szobrára országos kizsákdakozásból begyűlt összesen kilencvenötözezer ötszáznegyvenöt forint és negyvenkét krajczár. Ez a tőke az időkört kamatokkal száztizhétkezezer hatszázhetvennyolcz forint nyolcvannégy krajczárra nőtt.

A szoborra összesen nyolczvannolczer hat-százharmincegy forint és nyolcz krajczár költség volt. Így tehát a gyűjtött pénzből huszonötzezer forintnál több megmarad. Ezzel a pénzzel a bizottság gyöngéd és kegyeletes jótékonyaságot tervez. A vasminiszter tudva levőleg szegényen halt meg, azért a bizottság elhatározta, hogy ezt az összeget nemzeti ajándéknak Baross Gábor két gyermekének adja, a kiknek neveltetéséről ez idő szerint a hercegprímás ö emja gondoskodik, a ki B ross halála után azonnal felajánlotta az özvegynek az árvák neveltetése iránt való szíves készségét.

— Kard az oltár előtt. Török-Bálint hirdet plébánosáról; Zimándy Ignácról szól újra az ének. A jeles egyházférfi pünkösd ünnepeén a jámbor tiszteendő uraknak köve-tendő példát szolgáltatott arra, hogy mikép tiszteljék az Urat és tanítsák a vezetéstől bizott nyáját. A főtisztelendő úr pünkösöd vasárnapján élere fent huszárkarddal ment lakásából a templomba misére. A Török-Bá-linton nyaraló katolikusok megbotránkozo-vagytak el a templomtól, a melyet a lelki-pásztor ur, bosszut lihegve pallossal szent-segtelenített be. A főtisztelendő páter pedig az őt magasabb csodálattal környező svábok-nak megmagyarázta, hogy mire való a kard az oltár előtt:

— Ezek a pestiek meg akarnak engem álmadni. (Pedig tudta s lehet-e miatt bosszu-s, hogy a pestiek nem törődnek vele s már mes-zsziőről kertlik.) Én tehát szabályával járók a templomba, hogy papi méltóságomat meg ne sérthessék. Ti pedig hiveim, ne törődjete-k azzal, ha a pesti nyaralók almaradnak tőletek. Én foglak kárpótlói benneteket. Fölme-gyek a császárnéhoz s azonnal elengedtetem az adó-tokat és a tartozásokat...

Zimándy Ignác ur így ünnepelte hivi-el a pünkösödöt, a fővárosiak pedig remeg-vel a felizagtató sváboktól. Steiner püspök pedig, a ki négy évvel ezelőtt azt ígerte s nála panaszt tevő fővárosi nyaralóknak, hogy szigoruan fogja büntetni a plébános urat: mindenről, úgy látszik, nem tud semmit.

— Legnagyobb szólv az országban. Kecskemét vidékén a soproni Klaber M. bor-nagykereskedő cég egy ezerszáz holdas sző-lőterületet vásárolt és az immunis telek hold-jáért 110 frtot fizetett, összesen tehát 121.000 forintot. Az egész területből 600 holdat már legközelebb be fognak ültetni, Kecskemét vá-rosa, melynek tulajdonát képezte a telek, kö-telezte magát, hogy a vároستól 14 km. tá-volságra fekvő területig villamos vasutat épít-sen. Magán ember tulajdonában annál nagyobb szőlőtelep aligha van az országban.

TANÚGY.

Értesítés. A szamosújvári m. kir.-állami főgymnasiumban az 1898–9 tanévre szóló hívatások már a f. tanév végén — és pedig június hó 30-tól július hó 5-ig (bezá-rólag) — fognak eszközöltetni s a f. évi szeptember hó elején csak abban az esetben vétetik még föl tanuló, ha az illető osztály-ban, melyre jelentkezik, még hely marad fön-n.

A f. tanév végén beiratkozó tanulók iskolai bizonyítványukat a főgymm. igazga-tóságnál hagyják s a f. évi felvételi díj befizetése mellett megkapják a jövő tanévre szóló ren-des felvételi igazolványt.

Ha az így beiratkozott tanulók a jövő tanév szeptember hó 4-ig (bezárólag) az il-lező osztályfőnökökhöz nem jelentkeznek, nem csak a belépésre való jogosultságot, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

A beiratkozásnak személyesen és a szül-lők, gyámok, vagy ezek helyettesének jelen-létében kell megtörténnie.

Szamosújvárt, 1898, janíus hó.

Dr. Mártonfi Lajos
igazgató.

MŰVESZET.

Bla-ha Sári-ka a Népszin-ház tagja Bla-ha Lu-jzá-nak, a Népszin-ház ün-ne-pelt dí-vájá-nak leánya, Be-thy Lu-szlóné Zo-lo-ds Sári-ka, ta-g-na-p de-lután pró-bát é-ne-kelt Por-zsolt Kál-mán, a Népszin-ház igaz-gató-ja és Kon-ti Jó-zsef kar-me-ster elő-tt. Az é-nek-pró-ba oly fé-nyesen si-került, hogy Por-zsolt az-on-nal szer-ződ-tette a Népszin-házhoz, a hol már egy év-el eze-lőtt fel-lé-pett a Té-len című nép-szim-bű-ben. Azóta az ifjú é-nekes-nő hang-ja rend-kívül me-gér-ő-ződött s már töb-bi szere-pet be-tan-ult. Elő-ső fel-lé-pése ösz-szel lesz s a sin-zin-pad a Bla-ha Sá-ri-ka nevet fo-gja hasz-nálni.

Mulatságok.

Az ev. ref. theol. fakultás majálisja. Az ev. ref. fakultás ifjusága által rendezett majális az este folyt le nagy érdeklődés mellett. A majálison nem csak Kolozsvár színe java jelent meg s mulatóit kedélyesen, hanem a vidékről is igen sokan jelentek meg. A nota-bilitások közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Hegedüs Sándor, Szász Domokos és Szász Károly püspökök, br. Mansberg, br. Feilitsch Arthur, Szádeczky Lajos, Vályi Gábor, Gidófalyi István, ifj. Szász Károly, Szóts Farkas, Zeyk Gábor, dr. Meltzl Hugó, Masznyik és Szlávik Pozsonyból, Sylvester Domokos, Szabolcska M., Kenessey Béla, Molnár Albert, Kecskeméthy István, Herepei Gergely stb. A hölgyek neveit a legjobb akarat mellett sem sikerült hiány nélkül feljegyezni, de ha felemlítiük, hogy az első és

Fundatio pentru Scoala

második négyest 65—70 pár táncolt, akkor azt hisztük, eléggé igazoltuk, hogy Kolozsvár és a vidék szépei nagy számban voltak képviselve. Egész 4 óráig tartott a tánc és a legjobb kedv uralkodott mindvégig.

*

A dr. Lechner Károly egyetemi rector magnificus védnöksége alatt 1898. június 11-én, szombaton a „Lövölde” helyiségében az „Egyetemi Kör” javára zártkörű Egyetemi Kőri Majálisit rendeznek. Belépti díjak: Személy-jegy 1 frt 50 kr. Család-jegy 3 személyre 4 frt. minden további személy 1 frt. Kezdeté este 8 órakor. A rendező bizottság élén Imre Sándor elnök, Biró Albert, Fabinyi Rudolf és László Gyula alelnökök állnak.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árak.

Kolozsvár, június 3.

Husneműek:

Marhahus I. osztályu 1 ko. 48 52 kr. Nyomatétek nélkül 64 kr. Marhahus II. osztályu 1 ko. 40 kr. Sertés-hus, nyers 1 ko. 60 kr. Sertéskarré, nyers 1 ko. 64. 68. kr. Bornyuhus 1 ko. 36. 46. 56. 64. kr. Sertés-hus füstölt, 1 ko. 64. kr. Sertéskarré, 1 ko. 80 kr. Sonka, főzve 1 ko. 2. frt. Sonka nyers, 1 ko. 1. frt. 10. kr. Különbféle nyelvek főzve, 1. ko. 1. frt. 60. kr. Különbféle nyelvek nyersen 1. ko. 1. frt. Császárhús (Kaiserfleisch) 1 ko. 1 frt. Hideg fűlágott 1 ko. 1 frt. 20 1 lt. 40 kr. Pariser 1 ko. 1 frt. Lengyel kolbász 1 ko. 80 kr. Kolbász nyers 1 ko. 72 kr. Kolbász füstölt 1 ko. 80 kr. Szalámi 1 ko. 1 frt. 80 kr. Szalonna, 6 1 ko. 72 kr. Szalonna paprikás 1 ko. 76 kr. Szalonna füstölt 1 ko. 76 kr. Szalonna olvasztani való 1 ko. 76 háj 80 kr. Zsír 1 ko. 76 kr. Virsli 1 pár. 05. kr. Frankfuri virsli 1 pár. 08. kr. Szavalládé 1 drb. 05 kr. Száraz kolbász 1 ko. 80 kr. Szopó malacz párja 14—16 frt. Bárány párja 5—6 frt. Szopóbornyu 10—15 frtig.

Gabona piac.

Felhozatal kevés. Üzletirányzata szilárd és többnyire csak Törökbuza. Buza m. m. 12—11—Rozs 9—. Törökbuza 6-20. Zab 7-60 80 Árpa 6. 7.

Liszt árak.

Liszt 0., 23-80 kr., 1., 23-40 kr., 2., 23— kr., 3., 22-60 kr., 4., 22— kr., 5., 21-40 kr., 6., 20-40 kr., 7., 18-20 kr., 8., 12-40 kr. Rozsliszt 15 frt. Dercze 5 frt 30. Korpa 4.80.

Egyébb élelmi szerek.

Burgonya egy mm. 6 frt. Paszuly hl. 10 frt., köles kása 20 frt., tojás 7 drb. 10 kr., vaj kgr. 1.—kr., szűrt vaj —.80 kr., tömlő turó 60 kr., grojsajt 1 frt., közönséges sajt 40 kr., bivaltej liter 16 kr., téhén tej 1 l. 12 kr., tejfel 50 kr., hagyma 1 csomó 2 kr., fokhagyma 1 csomó 4 kr.

Tűzifa.

Egy köbméter kemény nem usztatott 3 frt. Usztatott 2 frt.

Széna.

Első rendű 1 m.m. 3 frt. Szalma 1 m. m. 2 frt.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

Az olasz király levele a pápához.

Budapest, június. 2.

Rómából érkező hírek szerint Umberto olasz király levelet írt a pápának, „melyben az olasz papság viselkedése miatt panaszkodik. Umberto levelében a többiek közt a következőket írja:

Hogy ha a papság a Quirinált elpusztítja, a Vatinkában sem marad kő kövön. Az olasz királyság megoltalmazza a Vatinkánt, ha a papság nem támogatja őt.

A pápát nagyon meglepte a levél. Rampolla bibornok mindenképp leakarta beszélni, mégis a pápa hosszú levélben válaszolt a királynak.

E levélben azt mondja a pápa, hogy némely lapoknak és egyházi férfiaknak a viselkedése melyekkel ő egyet nem ért, a modern, romlott világnézetnek a következménye s ebben nagy része van annak a politikának, amelyből az olasz királynak romai uralma eredt.

Levelét azzal a kívánsággal végzi, hogy a minapiakhoz hasonló események ne ismétlődjenek.

36% kvóta.

Budapest, június 2.

A Bécsben megjelenő „Neues Wiener Tagblatt” szerint az osztrák parlamenti körökben el van terjedve a hír, hogy a magyar kormány a 36 százalékos kvótába beleegyezik.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és lapfajladnon:
MAGYARI MIHALY.
Gy. Clu. Napok.

Hirdetések.

Sz. 427—898 főisp.

410 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bízott Udvarhelyvármegyében levő székelő-keresztúri főszolgabírói állás nyugdíjazás folytán megürülvén; ezen állásra, mivel következő javadalmazás jár:

1. Törzsfizetés 958 frt 50 kr.
 2. Lakbér 200 frt.
 3. Utazási átalány 200 frt.
 4. Irodai átalány 300 frt.
 5. Iroda fenntartási átalány 200 frt.
- Összesen: 1858 frt 50 kr.

ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883-ik évi I. törvényzikk értelmében felszerelt pályázati kérséiket hozzám **1898-ik évi július hava 30-ikáig** adják be.

Székely-udvarhelyt 1898 Május hó 26-án

Gróf Haler János,
főispán.

Sz. 609—1898.

411. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az olmtúzi cs. kir. ker. törvényszék 1898. évi VIII. 1855. számú végzése következtében dr. Arnel Adamek ügyvéd által képviselt Adolf Seichter javára O. H. Serzon ellen 4800 frt. s jár. erejéig 1898 évi február hó 4-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1748 frt. 10 kr-ra becsült különféle tapéták és üzleti berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíró 3176—1898 számú végzése folytán 4800 frt. tőkekövetelés, ennek végzése a szerinti napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 51 frt 8 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt belmonostor utca 11. szám alatt leendő eszközölésére 1898 évi június hó 4. napjának d. é. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1898 évi május hó 19. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. v. hajtó.

614—1898 sz.

412. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1898 évi 1926. számú végzése következtében. Somodi István ügyvéd által képviselt Rátz József javára Kápolnai Lajos ellen 15 frt s jár. erejéig 1898 évi február hó 9-ikén fogantatott kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 426 frt-ra becsült, butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. bíróság 3539—1898 számú végzése folytán 15 frt tőkekövetelés, ennek 1897 évi október hó 5. ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 12 frt 28 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt kül farkas utca 6 sz. alatt leendő eszközölésére 1898 évi június hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1898. évi május hó 18. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. v. hajtó.

Bérbeadó sütőde!!

Szász-Régenben a Főtéren 423. szám alatt

egy újonnan berendezett

sütőde (pékműhely)

biztosíték mellett bérbe adó,

esetleg teljes szakképzett szorgalmas sütőmester vagy segéd

alkalmazást nyerhet

HÜGEL LIPÓT sütődejében.

407. 2—2.

Közjegyző helyettes és segéd alkalmazást nyernek.

A német és főleg a románnyelv ismerete szükséges!

Czim a kiadó-hivatalban.

394. 3—3.

METEOR 1898.

a legtekélyesebb- és legjobb

kerékpár!

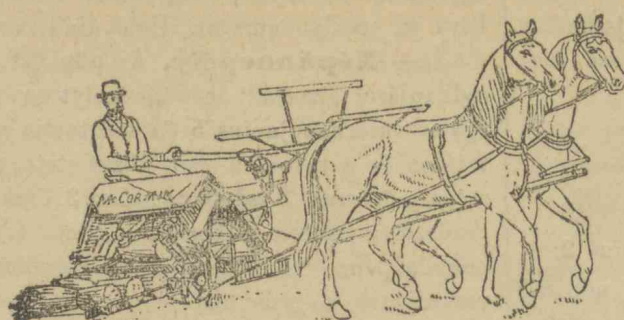
Minta-raktár és képviselőség:

Tauffer Ferencz Utódánál

241. Kolozsvárt, belközép-utca 5. sz. 14—14.

Mc Cormick
ARATÓ GÉPEK

a legjobbak a világon
kévekövők és marok-
rakók, Mc. Cormick
fü kaszálók, eredeti
amerikai közsörüké-
szülékek, széna ge-
reblők és széna-
forgatók legutányo-
sabbban beszerezhetők

MÜLLER és WEISZ cégnél Budapest, VI.
Gyár-utca 66. 161.14—16.

Tüdőbetegségek,

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyíthatók

e kitűnő hatású és teljesen ártalmatlan

„Glandulén” használata által.

Glandulén a legjobb szer bármilyen nemű tüdőbetegségeknek. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknek; bizonyítottan gyógyult betegek és hírneves orvosok által.

Glandulén a legbiztosabb ismert szer, minek segítségével a természet a testben gyógyítja a tüdőbetegségeket. A szervezet Glandulén hiányával megbetegszik. Glandulén czélzerű használata fokozza a természetes gyógyulást.

Glandulén nem mesterséges uton előállított vegyi szer, melyeknek többnyire nem kívánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatra is.

Glandulén előállítatik dr. Hoffmann utóda által Meerane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tudomirigyeiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevétele. Minden egyes tabletta tartalmaz 0.25 Glandulén-nek megfelelő 0.05 beűritett mirigy-anyagot és 0.20 izjavító tejzúkrat.

Glandulén törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulén kapható minden gyógyszerárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db) és 1 frt 50 kr. (50 db). Ott, hol nem kapható, forduljon a főraktárhoz:

DIANA gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. sz.
honnan kívánata terjedelmes ismertetés és használati utasítás, orvoseknek, valamint betegeknek bérmentve küldetnek. 363. 2—10

A közönség figyelmébe!!

A nagy brünni posztó, bel- és külföldi szövetraktár üzlet, mely boldogult nóm Moskovits Berta, törv. bejegyzett cégé alatt 15 év óta áll fenn, én tisztelettel alólirott, mint a Moskovits Berta örökösének képviselője és üzletvezető az ideit

tavaszi és nyári idényre

egészen új finom és divatos szövetekkel dusan berendeztem.

A szövet raktárüzlet, előnyös összeállításainál fogva, abban a helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek minden idevágó igényeit a legutányosabb árban elégíthetem ki.

Az üzletet — mely **Belközép-utca 44. szám** alatt az örökösök saját házában van, személyesen vezetem és nagy gondot fordítok arra, hogy csak jó minőségű és kiváló árú szolgáltatásak ki, — hogy a n. é. vásárló közönség bizalmára ezután is méltó lehessenek.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam Teljes tisztelettel

Zauderer Salamon,
mint a Moskovits Berta örökösének képviselője és üzletvezető.

331. 4—10.

WITTMANN és RINDT

épület, butor- és teke-asztalosok

Kolozsvárt, Széchenyi-tér. Babos palota.

A n. é. közönség becses tudomására kívánjuk hozni, hogy a h. n. nak megfelelően készült saját gyártmányu

BUTORAINKAT

raktáron tartjuk Babos-ház, (vashid mellett).

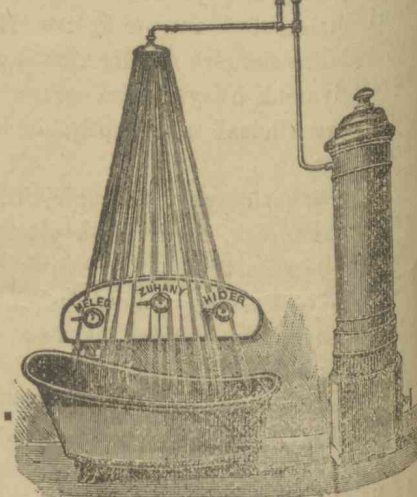
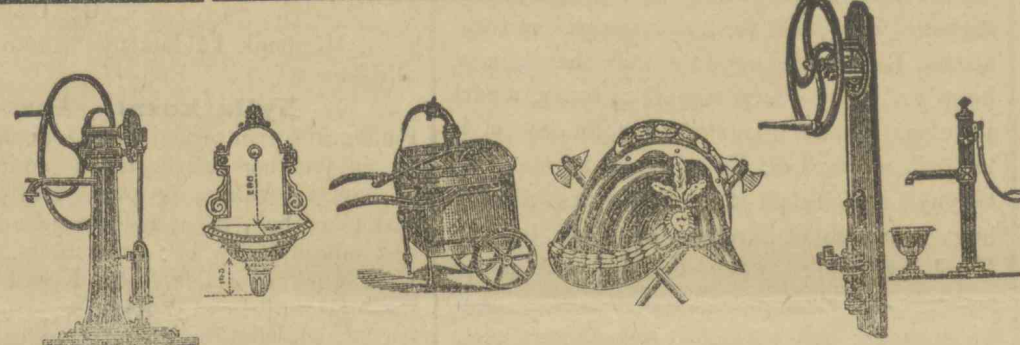
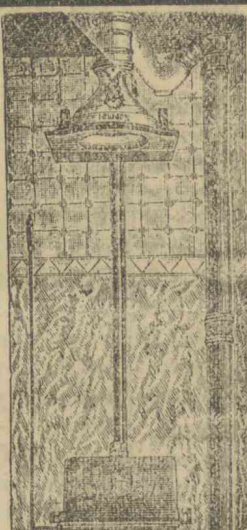
Továbbá ajánljuk jól berendezett asztalos üzletünket Óvár, Bástya-utca 2. szám, minden e nembe vágó munkák pontos kivitelére n. é. épület, portál boltherendezés, szálloda, vendéglő, háló és ebédlő szobák berendezésére előnyös feltételek és a legutányosabb árak mellett.

Vidéki megkeresésekre készséggel azonnal válaszolunk.

Kiváló tisztelettel

Wittmann és Rindt.

315. 8—00.

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat.

Bejegyzett cég. — Főtéren 18. sz. — Telefon 324.

Erdélyben a legrégibb és legnagyobb, szakszerűleg berendezett műszaki üzlet, szakértő tanult munkásokkal. Létesít, házi vízvezeték, fali kagylók, zuhanyok, fürdők, mosdók, öntöző és tüzscapok, Closetek, Pissóárok, Vizgyűtők, vízlecsapolások, alagsóvezetés és csatornázásokat.

Felszerel, mindentéle kutszivattyukat, egyszerű, szívó és nyomó szerkezetekkel, tápszivattyú és építkezési szivattyukat. Javit és átalakít, tűzoltói fecskendőket, mindennemű szivattyukat, fürdőtelepeket és vízvezeteki berendezéseket.

Raktáron tart és legolcsóbb gyári áron szállit: Csöveket, Kőagyagból, Cementből, öntött vasból, vont vasból, onból, ólomból és rézből. Fém, réz és vascsapokat és felszerelési tárgyakat, gőzgépekhez, gázhoz és vízvezetékhez. Ruggyanta áruk tömlők, tömörítések és ásbetektől dus választék.

Tervezetek és költségvetések úgy helyben mint a vidék részére díjtalanul készíttetnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

309. 10—20.

Kolozsvárvízvezeték- és csatornázási vállalat
Kolozsvárt, főtér 18. sz. telefon 324.

ÚJ VAS-ÜZLET!

ÚJ VAS-ÜZLET

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni, hogy

Kolozsvárt, belhid-utca 19. szám alatt

(az „Angol királynő” helyiségében)

Gépkiallításunk

van és technikai üzletünkkel kapcsolatosan

VASÜZLETET

is rendeztünk be, a hol raktáron tartunk: **Rudvasakat** minden kivitelben, vas, cső, fedél, horgony, ólom és rézlemezeket, vas és réz huzalokat, aczélokot, saját gyártmányu **vasöntvényeinket** és eke részleteket, kapákat, ásókat, lapátokat, gereblyéket, villákat, minden fajta ollókat, fejszéket, bárdokat, — kovács, lakatos, rézműves, bádigos, asztalos és ács **szerszámokat**, francia furró gépet, kalapácsokat, üllöket, satukat, öntött acél reszelőket és ráspolyokat, fémárukat, huzal és kovácsolt szegeket, fa és vas csavarokat, lemez szegecsket, csavarházak és alátéti karikákat, kulcs vasakat.

Legnagyobb választék **konyhaberendezésekben**, zománczott öntött vas és lemez edényekben, evőkészletekben, egyszerűval minden a vasüzlethez tartozó árucikknek a legjobb kivitelben.

Előre is biztosítva a legfontosabb kiszolgálásáról szives pártfogásokat kérve maradtunk

Kiváló tisztelettel

350. 3—0.

Solymosy és Kósch vasöntőde és gépgyár fiókja Kolozsvárt.

Leghírnevebb aczélok gyári raktáron.